

VALSTYBEI SVARBIŲ SRIČIŲ APRAŠYMAI LIETUVIŲ KALBA

Ekonomika: Co-create solutions

Ilgasis aprašymas.

Pagrindinė žinutė. Didžiosios šalys yra lyg inertiškos korporacijos, o Lietuva – guvus, atviras bendradarbiauti startuolis.

Esmė trumpai. Startuoliai ir augantys verslai renkasi Lietuvą – puikūs verslumo aplinkos reitingai, technologinė lyderystė, aukštos kompetencijos profesionalai ir tikslųjų mokslų absolventai užtikrina dideles galimybes, o padidintas šalies dėmesys atsinaujinančiai energijai ir tarptautiniai mokslininkų pasiekimai – tinkamas sąlygas. Lietuva yra pasirengusi padėti atlikti didįjį ambicingo verslo šuolį.

Vertė. *Innovation-friendly environment*

Lengva verslauti. Lietuva užima vienuoliką vietą Pasaulio banko sudaromuose „Doing Business“ reitinguose pagal sąlygas verslui vykdyti. Lietuvoje užaugo ištisa karta pasaulį keičiančių, inovatyvių kompanijų: „Trafik“, „Vinted“, „Tesonet“, „Brolis Semiconductors“, „TransferGo“, „Paysera“. Šalies potencialą įvertino ir įsikūrė tokios įmonės kaip „Revolut“, „Google“, „Nasdaq“, „Danske“, „Continental“, „Hella“, „Thermo Fisher Scientific“.

Reguliavimo lankstumas. Lietuvoje veikianti bandomoji finansinių inovacijų aplinka (angl. *regulatory sandbox*) suteikia galimybę inovatyvių sprendimų kūrėjams išbandyti juos realioje aplinkoje bei gauti reikiamą konsultacinę pagalbą. Blokų grandinės technologija pagrįsta platforma užtikrina lengvesnį, greitesnį ir pigesnį kelią nuo idėjos iki produkto, o „RegTech“ sprendimas kloja pagrindą automatizuoti finansų rinkos dalyvių atskaitomybę ir lengvina administracinę našą.

Vertė. *World-class talent*

Ryškūs mokslo pasaulio talentai. Lietuva pasauliui padovanojo ne vieną talentą. Tarp žymiausių – prof. Vladas Algirdas Bumelis ir prof. Virginijus Šikšnys. Pastarasis apdovanotas už „CRISPR-Cas9“, arba vadinamųjų „genų žirklių“, atradimą.

Ateitis – šviesi. Lietuvos absolventų kompetencijos technologinėse srityse vertinamos puikiai. Net 98 proc. lietuvių kalba bent viena užsienio kalba, o 84 proc. jaunų profesionalų laisvai kalba angliškai.¹

Vertė. *Emerging ecosystems*

Fintech lyderiai. Esame reitinguojami 4 vietoje pasaulyje, po JAV, Didžiosios Britanijos ir Singapūro². Ir nesiruošiamo sustoti – iš viso Lietuvoje iki 2020-ųjų užregistruotos 210 *fintech* įmonės, daugiausia Europos Sąjungoje.

¹ Eurostat duomenys, 2016 m.

² Global Fintech Index TOP10, 2019 m.

Klasterizacijos link. Lietuvoje veikia daugiau nei 60 klasterių, 10 iš jų yra pelnę tarptautinį Europos klasterių analizės sekretoriato (ESCA) sertifikatą su bronzos meistriškumo žyma³.
Paslaugų centrai. Lietuvoje sparčiai auga multifunkciai, sudėtingas ir kertines kompetencijas vystantys paslaugų centrai, kurie kuria aukštos pridėtinės vertės produktus ir sprendimus Lietuvos ir užsienio šalių rinkoms. Sparčiam augimui tinkamas sąlygas sudaro puikiai išvystyta infrastruktūra, glaudus bendradarbiavimas tarp valstybės institucijų ir verslo pasaulio atstovų bei aukštojo mokslo įstaigų.

Papildomi pagrindimai, kuriuos rekomenduojama naudoti esant poreikiui.

Vertė. *Innovation-friendly environment*

Atviras kelias inovacijoms. Vilnius yra pirmoje vietoje Europos Sąjungoje pagal aukštųjų technologijų startuolių pritraukimą gyventojų skaičiui. Per 1 200 startuolių sėkmingai tobulėja jiems palankioje šalyje. Vienas jų – „Vinted“ – jau vienas ragis.

Ideali vieta verslui auginti. Atsargiais žingsniais savo kelionę Lietuvoje pradėję tarptautiniai verslai greitai išvelgia Lietuvos potencialą ir atkelia vis sudėtingesnes, reikšmingesnes funkcijas ir net visus paslaugų centrus. Ryškus pavyzdys – „Danske Bank“, kuris į Lietuvą perkėlė savo aukštos kvalifikacijos paslaugų centrą.

Vertė. *Emerging ecosystems*

Veržlumas. Jei turite elektroninį parašą, įkurti verslą Lietuvoje trunka vieną dieną. Apskritai esame vieni iš Europos Sąjungos lyderių pagal tai, kiek viešųjų paslaugų skaitmenizuotos⁴.

Žingsniu priekyje. Nauji technologijų kompetencijų centrai akcentuoja saugumo, žaliosios energijos, technologijų sritis. Lietuvos žemės ūkio, mados, sveikatos technologijų įmonės keičia įprastinį mąstymą ir atveria naujas galimybes.

Viskas vienoje vietoje. *Fintech* bendrovėms sudaromos galimybės gauti visas reikiamas paslaugas vieno langelio principu. Lietuvoje veikia finansinių inovacijų klasteris, sujungiantis blokų grandinės technologijas, kibernetinį saugumą su minkštosiomis, socialinėmis sritimis, tokiomis kaip verslo vadyba, rinkodara ir teisė.

Institucijų lankstumas ir prisitaikymas. Pasaulyje pripažįstamomis Lietuvos lazerių klasterių kuriamomis technologijomis naudojasi tokios bendrovės kaip „Hitachi“, „Apple“, „Applied Materials“, IBM, Berklio universitetas, MIT, CERN ir kitos.

Laisvosios ekonomikos zonos. Lietuvoje veikia 7 laisvosios ekonomikos zonos, užtikrinančios mokesčių naštos mažinimą.

---

³ „Klasteriai Lietuvoje“, MITA

⁴ Digital Public Services, DESI Report 2020

Kultūra: Co-create culture

Ilgasis aprašymas.

Pagrindinė žinutė. Lietuva yra atvira erdvė atrasti ir kurti naujas galimybes.

Esmė trumpai. Lietuvos pasiekimai kultūroje nėra vienkartinis blyksnis. Jų gausu nuo pat Nepriklausomybės atkūrimo ir jų spektras itin platus. Teatras, muzika, kinas, literatūra, vizualieji menai nuolat sulaukia pasaulio dėmesio ir pripažinimo. Novatoriška, šiuolaikinė ir tradicinė kultūra yra vertinama tarptautinių partnerių. Lietuva yra atvira bendradarbybės, idėjų mainų ir koprodukcijos projektams.

Vertė. *New perspectives*

Ivertinta unikali kūryba. Aukščiausią įvertinimą meno pasaulyje – „Auksinį liūtą“ – Venecijos bienalėje pelnė Lietuvos kūrėjos Lina Lapelytė, Rugilė Barzdžiukaitė ir Vaiva Grainytė. Jų opera-performansas „Saulė ir jūra (Marina)“ kvietė susimąstyti apie klimato kaitos, kūniškumo, ekologijos ir vartotojiškumo temas.

Istorinės perspektyvos. Lietuvos kultūra pasižymi unikalia meno kalba, paveikta specifinių istorinių priežasčių, – pasipriešinimo naratyvai, ezopinė kalba. Čia savita istorinė perspektyva, perteikianti išskirtinę šalies patirtį, įkvepia kūrybai. Lietuva drąsiai jungia šiuolaikinę kultūrą su tradicine, palaiko kylančiuosius ir gerbia pasiekusiuosius, palieka vietos tiek šiuolaikiškumui, tiek paveldui.

Vertė. *Creative partnerships*

Globalus kino kompanijų dėmesys. Lietuva itin pamėgta tarptautinių serialų ir kino kūrėjų. Čia filmuoti „Černobylis“, „Stranger Things“, „Karas ir taika“. Užsienio žiniasklaidoje Lietuva dažnai minima kaip patraukli vieta realizuoti kino kūrėjų idėjas.

Vertė. *Liberating spaces*

Atvira ir tarptautiška aplinka kurti. Atvira ir tarptautiška kūrėjų ir kultūros profesionalų bendruomenė, rezidencijos kūrėjams, koprodukcijos ir kitos iniciatyvos Lietuvą paverčia svarbia pasaulio kultūros dalyve.

Tarptautiniai meno projektai. Lietuvoje nuolat vystomi globalūs meno projektai ir ieškoma vis inovatyvesnių būdų bendradarbiauti su pasauliu: Nidos meno kolonija, rezidencijų ir edukacijos centras „Rupert“, „Menų spaustuvė“ – tai tik keli pavyzdžiai, kur gimsta tarptautiniai meno idėjų mainai.

Papildomi pagrindimai, kuriuos rekomenduojama naudoti esant poreikiui.

Vertė. *New Perspectives*

Atradimų keliai. Lietuvos kūrėjai keičia pasaulį savo drąsiu ir nekonvenciniu požiūriu: Jonas Mekas ir jo avangardinis kinas, Jurgis Mačiūnas ir judėjimas *Fluxus*, gausybė šiuolaikinių menininkų, paliekančių ryškius išpaudus įvairiose meno formose. Teatro, šokio, vizualiųjų menų kūrėjai kelia pasauliui aktualias problemas ir kviečia globaliam dialogui.

Moterys – klasikinės muzikos priešakyje. Klasikinėje muzikoje nuolat pasaulinio dėmesio sulaukia Lietuvos moterys Asmik Grigorian („Geriausia pasaulyje operos solistė moteris“),

Mirga Gražinytė-Tyla („Geriausia dirigentė moteris pasaulyje“), Žibuoklė Martinaitytė („Metų kompozitorė“, „Guggenheim Fellowship“ stipendininkė).

Kokybės palaikytojai. Čia aukštos kokybės renginiai itin paklausūs: Vilniaus tarptautinį kino festivalį „Kino pavasaris“ aplanko daugiau nei 120 tūkstančių žiūrovų⁵, o didžiausią Baltijos šalyse Vilniaus knygų mugę – virš 70 tūkstančių skaitytojų⁶. MO muziejus pristatė lankomumo rekordus gerinančias parodas⁷. Teatro, šokio, muzikos renginiai, atlikėjų, orkestrų koncertai sulaukia didelio vietinės ir tarptautinės auditorijos dėmesio.

Vertė. Creative partnerships

Idėjų mainai. Aktualių idėjų apykaita ir kūrybinis potencialas įgalina Lietuvoje vystyti globalius meno projektus ir koprodukcijas, atveria inovatyvius tarptautinio bendradarbiavimo būdus. Teatro, muzikos, vizualiųjų menų projektai sulaukia tarptautinių įvertinimų ne tik dėl kultūros infrastruktūros lankstumo, bet, visų pirma, dėl įkvepiančio Lietuvos ir užsienio kūrėjų dialogo.

Vertė. Liberating spaces

Nedidelis plotas – platus spektras. Lietuva garsėja kaip itin platų kultūrinį žemėlapiį plėtojanti šalis, čia gausu pasaulyje vertinamų kultūros sričių: nuo iliustracijos iki teatro, nuo literatūros iki vizualiųjų ar tarpdisciplininių menų.

---

⁵ VŠĮ „Kino pavasaris“ duomenys

⁶ Lietuvos parodų ir kongresų centro „Litexpo“ duomenys

⁷ VŠĮ „MO muziejus“ duomenys

Valdymas: Co-create governance

Ilgasis aprašymas.

Pagrindinė žinutė. Lietuva yra atvira inovacijoms ir sprendimus iššūkiams siūlančioms partnerystėms valstybiniu lygmeniu.

Esmė trumpai. Galima daug kalbėti apie ketinimus ir siekius, tačiau Lietuvoje valdymo pasiekimai, apie kuriuos svajoja dažna šalis, jau puikiai veikia: verslai kuriami žaibo greičiu, institucijos lanksčios, inovacijos ir mokslas motyvuojami valstybės. Žinoma, kad verslas pasiekia daug, kai jam netrukdoma, bet Lietuvoje kalbame ne apie tai: mūsų tikslas – padėti, palaikyti, įgalinti.

Vertė. *Openness to innovation*

Inovacijos prasideda nuo valstybinės iniciatyvos. Lietuvos bankas vienas pirmųjų sukūrė skaitmeninės valiutos prototipą ir pasiūlė pasauliui pirmą kolekcionuojamą skaitmeninę monetą.

Palaikoma pažanga. Valdžios kuriamos priemonės, skirtos skatinti inovacijoms ir išnaudoti verslo kompetencijoms – reguliacijos inovacijų instrumentai, atvirų duomenų panaudojimas, „GovTech“ laboratorija.

Tarptautinio fintech koordinavimo tinklo centras. Lietuva – Vidurio ir Rytų Europos šalių bei Kinijos (17+1) fintech koordinatorių tinklo centras. Tokiu formatu bendradarbiaujama transporto, investicijų, finansinių paslaugų, žemės ūkio, kultūros, švietimo, sveikatos apsaugos ir kitose srityse.

Vertė. *Smart city solutions*

Atviri duomenys. Šalies sostinė ne tik tobulina miesto infrastruktūrą remdamasi surinktais duomenimis, bet ir atveria prieigą prie jų visiems šalies gyventojams bei verslams. Iš atvirų Vilniaus duomenų išaugęs globalių judėjimo problemų sprendėjas „Trafi“ sukūrė vieną didžiausių pasaulyje miesto transporto platformą Berlyno miesto gyventojams ar Rio de Žaneiro Olimpinio žaidynių svečiams, jo pažangumu naudojasi „Google“, „Lyft“.

Vertė. *International co-operation*

Teigiama politinė reputacija. Lietuva yra vertinama kaip patikima tarptautinių organizacijų (NATO, ES) narė ir partnerė, užimanti lyderės vaidmenį partnerystėje su Rytais.

Globalių iššūkių sprendimas. COVID-19 sukelti valstybių uždarymo iššūkiai paskatino Lietuvą, Latviją ir Estiją tapti pirmosiomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis, kurios suteikė galimybę laisvai judėti viena kitos piliečiams.

Papildomi pagrindimai, kuriuos rekomenduojama naudoti esant poreikiui.

Vertė. *Openness to innovation*

Technologijų DNR. Lyderystė Europos kibernetiniame saugume, Vilniaus mobilumo programa, technologinių startuolių ir sprendimų ekosistema.

Valstybė ir verslas palaiko mokslą. Pagal verslo investicijas į valstybines mokslo institucijas Lietuva patenka tarp pirmaujančių šalių Europos Sąjungoje. Šaliai keliami ambicingiausi regione tikslai energetikos srityje, siekiama didinti atsinaujinančios energetikos svarbą, mažinti iškastinio kuro naudojimą.

Įsitraukimas. „Kurk Lietuvai“ įtraukia tarptautinės patirties turinčius profesionalus prisidėti prie Vyriausybės projektų ir modernios Lietuvos ateities kūrimo.

Svarbios ekologinės temos. Lietuva – viena iš plastiko pakuočių perdirbimo lyderių Europoje.

Vertė. *Smart city solutions*

Netradiciniai sprendimai. Reaguodama į COVID-19 krizę šalies sostinė pažvelgė kūrybingai: tuščias kavines pavertė mados vitrinomis, miestą – viena didele atvira lauko kavine.

Išmanioji energetika. Vilniuje startavo tvarios ir pažangios energetikos laboratorija „Intelligent Energy Lab“, kuri atvėrė kelią į atvirą platformą jungtis pažangiu energetikos plėtojimu suinteresuotą vietinį ir tarptautinį verslą, mokslo atstovus, nacionalines bei Vilniaus miesto savivaldybės įmones.

Vertė. *International co-operation*

Paso galia. Lietuvos Respublikos pasas pagal atveriamas galimybes yra tarp pirmaujančių pasaulyje.

Kibernetinio saugumo lyderiai. Jungtinių Tautų paskelbtame reitinge Lietuva užėmė 4 vietą pagal kibernetinį saugumą pasaulyje 2018 metais⁸.

Greitojo reagavimo būrys. Lietuva vadovauja tarptautinei greitojo kibernetinio reagavimo komandai, asistuojančiai esminėms Europos Sąjungos institucijoms saugumo klausimais.

---

⁸ Global Cybersecurity Index, 2018

Talentai: Co-create life

Ilgasis aprašymas.

Pagrindinė žinutė. Lietuva su greitesnės karjeros galimybėmis ir lėtesniu gyvenimu yra gera vieta augti.

Esmė trumpai. Gyvenimo ir darbo balanso klausimas tapęs dešimtmečio tema pasaulyje, ir Lietuva turi paruošusi įtikinamą atsakymą: aukšta gyvenimo kokybė, technologinis įgalinimas, motyvuoti talentai, laimingi žmonės, protingai įkainotos paslaugos, turininga kultūros pasiūla ir gamtos artumas yra tik keletas argumentų rinktis Lietuvą gyvenimui ir karjerai. Lietuva siūlo galimybę įsilieti į talentingų kūrėjų bendruomenę ir tapti amibicingų, pasaulį keičiančių projektų dalimi.

Vertė. Accelerated careers

Tarptautinės karjeros galimybės. Lietuvoje darbo vietas siūlo didžiosios tarptautinės bendrovės, tokios kaip „Google“, „Uber“, „Thermo Fisher“, „Revolut“, ir perspektyvūs lietuvių sukurti startuoliai – „Vinted“, „Trafi“, „Genus AI“.

Pasaulį keičiantys sprendimai. Lietuvoje talentai turi galimybę augti prisidėdami prie pasaulinio lygio iššūkius sprendžiančių projektų bei sėkmingai veikiančių įmonių. Lietuvos vienas „Vinted“ pasiūlė pasauliui žiedinės ekonomikos sprendimą, o „Trafi“ sprendžia didžiųjų pasaulio miestų mobilumo problemą.

Vertė. Relaxed living

Ranka pasiekama. Nedideli atstumai miestuose leidžia pasiekti tikslą greitai ir patogiai, naudojantis pamėgtomis ekologiškomis transporto priemonėmis: paspirtukais, dviračiais, riedžiais ar tiesiog pėsčiomis. Pakeisti aplinką Lietuvoje itin paprasta – pajūrį nuo sostinės skiria vos trys valandos kelio.

Aktyvus laisvalaikis. Lietuvoje pastarąjį dešimtmetį vyksta judėjimo revoliucija: nuo žygių pėsčiomis iki begalės dviračių takų, nuo bėgimo manijos iki ekstremalių sportų. Nesvarbu, kur esate, nuo ežero jus skiria pusvalandis, o iki gamtos lopinėlio – kartais vos keli metrai. Sunku sugalvoti sportą, kurio entuziastų ir jam skirtų treniruočių Lietuvoje nebūtų.

Vertė. Nature everywhere

Gamta net ir mieste. Vilnius – viena žaliausių Europos sostinių. Neatsilieka ir kiti miestai, turtingi parkų, šalia esančių vandens telkinių ir žalumos oazių.

Gaiva už kelių žingsnių. Visada šalia esanti gamta sukuria itin patogias sąlygas iš darbų persijungti į poilsį ir pasinerti į, tarkime, vieną iš šalies 6 tūkst. ežerų.

Papildomi pagrindimai, kuriuos rekomenduojama naudoti esant poreikiui.

Vertė. Accelerated careers

Nuolatinis tobulėjimas. Tarptautinės konferencijos, gausūs seminarai ir mokymai, žymūs užsienio pranešėjai ir lektoriai, aktyviai veikiančios profesionalų bendruomenės, neformaliojo švietimo programos universitetuose sukuria sąlygas neišsemiamam tobulėjimui bei galimybes skleisti savo patirtį.

Galimybės visiems. Lietuva Europoje pirmauja pagal moterų santykį inžineriniuose moksluose – jų net 57 %⁹.

Vertė. *Relaxed living*

Darbas čia palieka laiko gyvenimui. Gyvenimo ir darbo balansas pagirtas 6 vieta pasaulyje (EBPO valstybėse)¹⁰.

Prieinama tai, kas svarbu. Švietimas ir sveikatos apsauga, sportas ir poilsis yra prieinami kiekvienam, o vienos ilgiausių vaiko priežiūros atostogų Europoje bei itin stiprus neformaliojo ugdymo tinklas suteikia galimybę skirti dėmesio šeimai.

---

⁹ Eurostato duomenys, 2019 m.

¹⁰ OECD Better Life Index, 2019